

Dokument č. 5191

Karl Alberti: Dělení dědictví pánů von Zedtwitz

Osudy pánů měly vždy přímý vliv na jejich poddané: To velmi názorně dokládá někdejší ašský ředitel měšťanské školy Karl Alberti ve svém rozboru jedné zedtwitzské dědické smlouvy. Když na svém zámku v Krásné (Schönbach) skonal roku 1667 Hans Georg von Zedtwitz, byli jeho tři synové Wolf Ernst, Karl Josef a Hans Christoph ještě nezletilí. Roku 1690 se bratři rozhodli, poctivě si rozdělit otcovskou pozůstalost, která činila celou jednu čtvrtinu veškerého majetku Zedtwitzů. K dispozici byla tři panství Schönbach (Krásná), Sorg (Smrčinas) a Neuberg (Podhradí). Ovšem zohlednit nelze jen příjmy a polnosti. K hodnotě majetku patří také odvody a robotní práce poddaných. V každé obci proto bylo každému ze tří bratří přidělen určitý počet robotníků, sedláků a domkařů. Dělicí smlouva, kterou cituje Alberti, detailně popisuje robotní povinnosti, které jim byly uloženy. Připojený soupis zaznamenává do posledního guldenu, groše a feniku splatné daně a naturální odvody každého poddaného.

Při stanovování výše daňové zátěže a roboty rozhodoval stav, majetek a způsobilost dané osoby. Ti nejchudší museli manuálně robotovat. „Manuální robotníci ... mají robotovat po všechny dny v roce, které jim byly určeny, do čehož patří také vyřizování posílek“, stojí ve smlouvě. Tyto posílky, jejichž smyslem bylo doručování dopisů a zpráv, byly u podaných obzvláště neoblíbené.

Sedláci, kteří obhospodařovali panské statky, měli o tohoto dělení buď štěstí, nebo smůlu. Zatímco na panství Schönbach a Neuberg bylo k zemědělským pracím přiděleno přes 30 mužů, na panství Sorg jich dřeλο pouhých 25.

Smlouva obsahuje také velmi komplikované body, jako vzájemné porovnání ovčí mrvy s hodnotou ohrady, střídávavé návštěvy panstva v hostincích v Roßbachu a Neubergu nebo vyplácení 30 tolarů coby milodarů starších při svatbě mladých. Když bylo vše pečlivě rozděleno, došlo mezi třemi bratry k losování. Wolff Ernst von Zedtwitz si vylosoval panství Neuberg, Karl Josef panství Sorg. Johannu Christophovi pak připadlo panství Schönbach.